

بررسی تأثیر عوامل سازمانی در عملکرد مالی (مطالعه موردی: شهرداری شهر همدان)

طیبه محمودآبادی^۱، محمدجواد آذرشاهی^۲

^۱ کارشناسی ارشد مدیریت دولتی - مدیریت تحول، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ملایر، ملایر، ایران.

^۲ دانشجوی دکتری مدیریت بازرگانی - سیاست گذاری، گروه مدیریت، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

نام نویسنده مسئول:

طیبه محمودآبادی

چکیده

مطالعه‌ی حاضر با هدف بررسی نقش عوامل سازمانی در عملکرد مالی شهرداری همدان اجرا شد. این بررسی در نوع خود در زمره ی بررسی‌های توصیفی پیمایشی از نوع کاربردی و مقطعی قرار می‌گیرد که با رویکرد کمی و اثبات‌گرایانه اجرا شده است. جامعه‌ی آماری این تحقیق کلیه‌ی کارکنان شهرداری همدان به تعداد ۸۰۵ نفر بوده است که به روش تصادفی طبقه‌ای با انتساب متناسب نمونه‌ای به حجم ۱۴۱ عضو از میان آنها با استفاده از فرمول تعیین حجم نمونه‌ی کوکران انتخاب شده است. برای گردآوری داده‌ها، پس از تأیید صحت و اعتبار عملکرد آن؛ از ابزار پرسشنامه‌ی محقق ساخته بهره گرفته شد. جهت تحلیل داده‌های گردآوری شده از روش حداقل مربعات جزئی با استفاده از نرم‌افزار مدل‌سازی معادلات ساختاری اسمارت پی‌ال‌اس بهره‌گرفته شد. نتایج به دست آمده از تحلیل داده‌ها، مؤید تأثیر معنادار عوامل سازمانی مشتمل بر نوآوری در خدمت، منابع انسانی، منابع مالی، سیستم‌های اطلاعاتی و ساختار سازمانی بر عملکرد مالی شهرداری همدان می‌باشد.

واژگان کلیدی: نوآوری در خدمت، منابع انسانی، منابع مالی، سیستم‌های اطلاعاتی، ساختار سازمانی، عملکرد مالی.

مقدمه

همه سازمان ها - دولتی یا خصوصی - برای رشد و توسعه و پایداری در عرصه رقابتی امروز، به سیستم ارزیابی عملکرد اثربخش نیاز دارند تا در قالب آن بتوانند برنامه های سازمان، فرایند و نیروی انسانی خود را مورد سنجش قرار دهند (رجب بیگی و همکاران، ۱۳۹۱). امروزه، سازمان ها از اطلاعات و روش های متعددی در انجام وظایف مدیریتی و به کارگیری بهینه از منابع استفاده می کنند. یکی از مهمترین این ابزارها، تهیه اطلاعات مدیریت مالی است که وظیفه آن تأمین نیازهای اطلاعاتی مدیران سطوح مختلف در زمینه های برنامه ریزی و کنترل منابع، ارزیابی عملکرد و تصمیم گیری است (نصیرزاده، ۱۳۸۲). معیار مناسب عملکرد شرکت، معیاری است که به میزان ثروت اضافی که شرکت برای سهامدارانش ایجاد می کند، توجه خاصی داشته باشد و افراد را در تصمیم گیری های مربوط به ایجاد ارزش یاری کند (خواجوی و همکاران، ۱۳۹۴). این معیار چیزی نیست جز، سنجش و ارزیابی عملکرد از منظر مالی. از آنجا که کسب سود، هدف اصلی بسیاری از شرکت ها قلمداد می شود، عملکرد مالی و اندازه گیری آن از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است (صفایی قادیکلایی و خلیلی، ۱۳۹۴). عملکرد مالی عبارت است از درجه یا میزانی که شرکت به هدف های مالی خود در راستای افزایش ثروت نائل می آید. اهداف عملیاتی که مدیر عامل شرکت در راستای دستیابی به هدف اصلی، یعنی افزایش ثروت دنبال می کند دربرگیرنده شاخص ها و معیارهایی است که بر مبنای آن می توان عملکرد مالی یک واحد تجاری را اندازه گیری کرد (خداداد حسینی و همکاران، ۱۳۸۵). در جامعه ی امروزی یکی از سازمان هایی که نقش بسیار مهمی در اداره ی امور روزمره ی جامعه ایفا می کند شهرداری ها هستند. شهرداری به عنوان سازمان محلی و غیردولتی به منظور اداره ی امور محلی و ارائه ی خدمات لازم با هدف مدیریت و توسعه کالبدی، اقتصادی و اجتماعی، در محدوده شهر و اطراف آن به وجود آمده است؛ همچنین وظیفه آن، برآورده کردن نیازهای مشترک شهروندان بوده که هر کدام از افراد به تنهایی قادر به برآورده ساختن آنها نیستند (ابراهیم زاده و کاظمی زاد، ۱۳۹۲: ۲). کارآمدی سازمان های عمومی ارائه دهنده خدمات در سطح محلی؛ مانند شهرداری ها، نقش مهمی در ایجاد ظرفیت های توسعه در هر جامعه دارد؛ اما داوری صحیح در مورد این توان، زمانی میسر می شود که عملکرد آنها با استفاده از روش های دقیق، مورد سنجش قرار گیرد (ملکی و همکاران، ۱۳۹۴). در شهرداری ها نیز همانند بسیاری از سازمان های دیگر برای ارزیابی عملکرد، تنها از سنجش های مالی و بررسی میزان دستیابی به اهداف مالی و تحقق بودجه تعیین شده، استفاده می شود (رجب بیگی و همکاران، ۱۳۹۱). در این میان، عوامل سازمانی و داخلی سازمان نقش به سزایی در کم و کیف عملکرد مالی آنها ایفا می کند. علی رغم اهمیت وافر این مهم، تحقیقات اندکی در داخل به بررسی نقش عوامل سازمانی در میزان عملکرد مالی در سطح شهرداری ها پرداخته است. مع الوصف، به دلیل فقدان مطالعات بومی در این حوزه، نمی توان به راحتی نتایج بدست آمده از پژوهش های محققان غربی را به جامعه ایرانی نیز تطبیق داد. چرا که نه تنها عوامل فرهنگی و ساختاری حکومتی بلکه نوع نگاه مدیران و سیاست گذران داخلی و خارجی در خصوص عملکرد مالی بسیار متفاوت است و همچنین نوع مواجهه با عملکرد مالی در کشورهای مختلف می تواند تا حد زیادی متفاوت از یکدیگر باشد. با توجه به آن چه گفته شد، این تحقیق به دنبال پاسخ به این سؤال است که عوامل سازمانی چه نقشی در عملکرد مالی شهرداری همدان دارد؟ در ادامه ابتدا مبانی نظری و سپس پیشینه ی تجربی مرتبط مورد بررسی قرار گرفته است و پس از آن نوع شناسی، مشارکت کنندگان و ابزار تحقیق آمده است. و سپس تحلیل یافته ها و در انتها نتیجه گیری و پیشنهادات مطرح شده است.

۱- ادبیات تحقیق**۱-۱- پیشینه ی نظری تحقیق****الف- عوامل سازمانی**

سازمان عبارت است از فرآیندهای نظام یافته از روابط متقابل افراد برای دست یافتن به هدف های معین. سازمان نهادی اجتماعی است که هدف مشخصی را تعقیب می نماید. به عبارت بهتر سیستمی است با مرزهای معین که به سبب داشتن ساختاری آگاهانه، فعالیت هایی را انجام می دهد و به محیط خارجی ارتباط دارد (دفت، ۱۳۸۹: ۱۹). عوامل سازمانی آن دسته از عوامل هستند که به محیط داخلی سازمان مربوطند. تاکنون دسته بندی های متعددی از عوامل سازمانی مطرح و مبنای تحقیقات متعدد قرار گرفته است. آنچه که در این بررسی به عنوان مبنا قرار گرفته است، الگوی عوامل سازمانی فلیسیو و رودریگز^۱ (۲۰۱۵) می باشد. آنها عوامل سازمانی را مشتمل بر مؤلفه های نوآوری در خدمات^۲، ریسک تعهدی^۳، منابع انسانی^۴، منابع مالی^۵، سیستم های اطلاعاتی^۶ و ساختار سازمانی^۷ می دانند (فلیسیو و رودریگز، ۲۰۱۵). نوآوری در خدمات ناظر بر

^۱- Felício and Rodrigues^۲- Service Innovation^۳- Underwriting Risk^۴- Human Resources^۵- Financial Resources^۶- Information System^۷- Organizational Structure

آن است که سازمان تا چه اندازه به دنبال ارائه خدمات در قالب روش های نوآورانه و جدید به مشتریان خود می باشد. ریسک تعهدی مؤلفه ای است که آنها برای شرکت های بیمه ای در نظر گرفته اند و در این بررسی جایگاهی ندارد. منابع انسانی یکی از عناصر اصلی سازمان است که نقش بی بدیلی در عصر رقابت بی امان امروز ایفا می کند و ابعاد مختلفی همچون بکارگیری نیروی انسانی ماهر، توانمندسازی نیروی انسانی، میزان به کارگیری پرسنل با تحصیلات دانشگاهی و . . . را شامل می شود (درینی و همکاران، ۱۳۹۴). منابع انسانی یک سازمان، کارآیی، بهره وری و سودآوری یک شرکت را تحت تأثیر قرار می دهد (سالخه و چودهاری^۸، ۲۰۱۱) و منابع انسانی مناسب و توسعه یافته، عملکرد سازمان را تحت تأثیر قرار می دهد (ریزو و کروچر^۹، ۲۰۰۸). منابع مالی نیز یک عنصر حیاتی برای موفقیت و بقای سازمان هستند و فقدان یا کمبود آن می تواند وجود سازمان را به شدت تحت تأثیر قرار دهد (فلیسیو و رودریگز، ۲۰۱۵). سیستم های اطلاعاتی، گردآوری و سازماندهی داده ها و تولید اطلاعات و انتقال آن را به مدیران به انجام می رسانند و همچون ناظری مقتدر در تمامی سطوح سازمان ها حضور یافته و حیطه معرفتی مدیر را توسعه داده و بینش وی را برای اتخاذ تصمیمات صحیح مهیا می سازد (طالقانی، ۱۳۸۲: ۲). این سیستم ها نقشی بسیار حساس و مهم در چرخه ای امور سازمان بر عهده داشته و شواهد مؤید نقش آنها در بهبود عملکرد مالی سازمان است (فلیسیو و رودریگز، ۲۰۱۵). در نهایت، ساختار سازمانی بیانگر شیوه و روشی است که بر اساس آن افراد و مشاغل در یک سازمان به نظم درآمده، به گونه ای که امکان انجام امور سازمانی فراهم گردد. ساختار سازمانی اصطلاح رایجی است که برای نشان دادن چگونگی ارتباطات سازمانی و خطوط عمودی و یا افقی فرماندهی یا ارتباط سازمانی مورد استفاده قرار می گیرد (غلامی، ۱۳۸۹).

ب- عملکرد مالی

برای عملکرد، تعاریف مختلفی ارائه شده است از جمله اینکه عملکرد، به نتیجه رسانیدن وظایفی است که از طرف سازمان برعهده نیروی انسانی گذاشته شده است (کاسکیو^{۱۰}، ۱۹۹۵). عملکرد سازمانی تقریباً شامل تمامی اهداف رقابت پذیری و تعالی تولید است و به هزینه، انعطاف پذیری، سرعت، قابلیت اعتماد یا کیفیت مربوط می شود. به علاوه، عملکرد سازمانی را می توان به مثابه چتری تعریف کرد که همه مفاهیم مرتبط به موفقیت و فعالیت های کل سازمان را در بر می گیرد (بهشتی مارشک، ۱۳۹۶). عملکرد شرکت به طور معمول بر بخش مالی تمرکز دارد. بنابراین، به طور سنتی با مفهوم مالی تعریف می شود. افزون بر این سرمایه گذاران، سهامداران و صاحبان نفع علاقه مند هستند، اطلاعاتی درباره شرایط عملکردی شرکت به دست آورند. برای اطلاعات مالی مثل بازگشت سرمایه گذاری، بازگشت دارایی، رشد فروش و سودآوری برخلاف سایر ابعاد عملکرد به طور ممتد اطلاعات صحیح و صریحی وجود دارد (نیک رفاتر، ۱۳۹۶). در یک بنگاه اقتصادی که هدف، افزایش ثروت مالکان است، توجه به ازدیاد سود موجبات تحقق هدف را فراهم می آورد. درواقع، محاسبه میزان عملکرد مالی به معنای میزان دستیابی به اهداف سازمان است (رضایی و عیسی زاده، ۱۳۸۹). برای اندازه گیری عملکرد مالی شرکت ها همواره شاخص های متعددی مطرح شده است. فلیسیو و رودریگز (۲۰۱۵) چهار شاخص بازده دارایی ها، بازده فروش، رشد فروش و بهره وری را به عنوان شاخص های ارزیابی عملکرد مالی مطرح می کنند. در این تحقیق نیز، الگوی آنها مبنای اندازه گیری عملکرد مالی قرار گرفته است.

۲-۱- پیشینه تجربی تحقیق

محمدپور زرنندی و همکاران (۱۳۹۶) مطالعه ای با عنوان نقش تغییر سازمانی بر بهبود عملکرد مالی و اقتصادی سازمان ها (مطالعه موردی: بانک شهر) را اجرا کردند. این تحقیق یک مطالعه ای کاربردی، میدانی، کمی و توصیفی پیمایشی بوده است که به روش مقطعی اجرا شده است. جامعه آماری آن ۱۵۰ نفر از مدیران و کارشناسان ستادی اداره مرکزی بانک شهر بوده اند که براساس فرمول حجم نمونه کوکران، ۱۰۸ نفر به عنوان نمونه انتخاب شده اند. ابزار گردآوری داده های آن پرسشنامه و روش تحلیل داده های مدل سازی معادلات ساختاری بوده است. نتایج این تحقیق مؤید آن است که تغییر سازمانی و مؤلفه های آن بر عملکرد مالی تأثیر معناداری دارد.

بهبهانی (۱۳۹۵) مطالعه ای با عنوان بررسی رابطه بین اثربخشی فعالیت های برون سپاری شده و میزان عملکرد مالی (مطالعه موردی: شهرداری های شهرستان سمنان) اجرا کرده است. این پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ روش، علی و معلولی و رویکرد تحقیق کمی بوده است. جامعه آماری آن کارکنان شهرداری های شهرستان سمنان بوده است که نمونه ای به حجم ۱۷۲ عضو از میان آنها انتخاب شده است. ابزار گردآوری داده های این تحقیق پرسشنامه بوده است. نتایج این مطالعه بیانگر آن است که فعالیت های برون سپاری شده بر عملکرد مالی شهرداری ها تأثیر مثبتی و معناداری دارند.

^۸- Solkhe & Chaudhary

^۹- Rizov & Croucher

^{۱۰}- Cascio

بیدی و همکاران (۱۳۹۴) مطالعه‌ای با عنوان بررسی نقش رهبری تحول آفرین بر عملکرد مالی مطالعه موردی شهرداری تهران را اجرا کردند. این تحقیق یک بررسی میدانی، توصیفی پیمایشی با رویکرد کمی و از نوع کاربردی بوده که به روش مقطعی به اجرا درآمده است. جامعه آماری این پژوهش کلیه کارکنان حوزه مالی و حسابداری مناطق ۲۲ گانه شهرداری تهران به تعداد ۱۷۱ نفر، ابزار گردآوری داده‌های آن پرسشنامه و روش تحلیل داده‌هایش استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون بوده است. یافته‌های این بررسی مؤید آن است که رهبری تحول آفرین و مؤلفه‌های آن بر عملکرد مالی شهرداری تهران تأثیر گذار است.

ضیایی بیگدلی و همکاران (۱۳۹۴) مطالعه‌ای با عنوان بررسی تأثیر بودجه ریزی عملیاتی بر عملکرد مالی شهرداری‌ها مطالعه موردی: شهرداری‌های غرب استان مازندران را اجرا کردند. این تحقیق برحسب هدف از نوع کاربردی و بر حسب نحوه گردآوری داده‌ها از نوع توصیفی و از گروه پیمایشی، همبستگی می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش اعضای شورای شهرها و شهردار و معاونین اداری، مالی و عمرانی شهرداری‌های مازندران که در مجموع برابر با ۸۶۴ نفر بوده‌اند که به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای ۹۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شده‌اند. در این تحقیق از پرسشنامه استاندارد بودجه ریزی عملیاتی (محورهای: عوامل محیطی، عوامل ساختاری و عوامل انسانی) و عملکرد مالی (انگیزش سازمانی، مدیریت منابع، عملکرد رضایتمندی ذینفعان) استفاده شده است. نتایج این تحقیق حاکی از آن است که بودجه‌ریزی عملیاتی بر عملکرد مالی شهرداری‌های استان مازندران تأثیر گذار است. همچنین، عوامل محیطی، عوامل ساختاری و عوامل انسانی بر عملکرد مالی شهرداری‌های استان مازندران تأثیر گذار بوده‌اند.

رجب‌بیگی و همکاران (۱۳۹۱) مطالعه‌ای با عنوان سنجش‌های ارزیابی عملکرد بر اساس رویکرد ارزیابی متوازن (مورد مطالعه: شهرداری کرج) را به مرحله‌ی اجرا درآوردند. این تحقیق یک مطالعه‌ی کاربردی، میدانی، کمی و توصیفی پیمایشی بوده است که به روش مقطعی اجرا شده است. جامعه‌ی آماری آن ۱۵۰ نفر از مدیران و کارشناسان شهرداری کرج و ابزار گردآوری داده‌های آن پرسشنامه بوده است. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که هر چهار وجه مالی، مشتری، فرایندهای داخلی و یادگیری و رشد، برای دستیابی به برنامه راهبردی مدیریت شهرداری از اهمیت یکسانی برخوردارند.

داس و سواين^{۱۱} (۲۰۱۷) مطالعه‌ای با عنوان تأثیر عوامل سازمانی بر عملکرد مالی اجرا کردند. این تحقیق یک مطالعه‌ی میدانی، کاربردی و کمی بوده است که به صورت طولی اجرا شده است. جامعه‌ی آماری آن ۱۹۲ شرکت بوده است و روش تحلیل داده‌های آن استفاده از مدل رگرسیون چندگانه بوده است. یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که عوامل سازمانی به طور معناداری عملکرد مالی شرکت‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهند.

اونر^{۱۲} و همکاران (۲۰۱۶) مطالعه‌ای با عنوان عوامل سازمانی و محیطی مرتبط با عملکرد مالی بیمارستان: مروری منظم را اجرا کردند. این تحقیق یک مطالعه‌ی آمیخته بوده است که منبع گردآوری داده‌های آن ۸۱ مقاله‌ی تجربی منتشر شده در سال‌های ۱۹۹۶ تا ۲۰۱۶ بوده است. ارزیابی کمی ارتباط عوامل سازمانی و محیطی با عملکرد مالی نشان می‌دهد که عوامل سازمانی به عنوان متغیر پیش‌بین و سودآوری به عنوان متغیر ملاک بیشترین کاربرد را در این مقالات داشته‌اند.

کانگالانخیم^{۱۳} (۲۰۱۶) پایان‌نامه‌ی کارشناسی‌ارشد خود را با عنوان عوامل مؤثر بر عملکرد مالی شرکت‌های کوچک و متوسط کنیا اجرا کرده است. این تحقیق یک مطالعه‌ی کمی، کاربردی، توصیفی پیمایشی و میدانی بوده است که به صورت مقطعی اجرا شده است. جامعه‌ی آماری آن ۴۵۶۰ شرکت کوچک و متوسط در کنیا بوده است که نمونه‌ای به تعداد ۱۰۰ شرکت از میان آنها انتخاب شده است. ابزار گردآوری داده‌های آن پرسشنامه بوده است. یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که منابع انسانی و ساختار سازمانی بر عملکرد مالی شرکت‌های کوچک و متوسط کنیا تأثیر معناداری دارند.

واشینگا^{۱۴} (۲۰۱۶) پایان‌نامه‌ی کارشناسی‌ارشد خود را با عنوان عوامل سازمانی مؤثر بر عملکرد مالی شرکت‌های خصوصی در کنیا اجرا کرده است. این تحقیق نیز یک مطالعه‌ی کمی، کاربردی، میدانی و توصیفی پیمایشی بوده که به روش مقطعی اجرا شده است. نمونه‌ی آماری آن ۳۶ نفر از مدیران شرکت‌های خصوصی بوده است. ابزار گردآوری داده‌های آن نیز پرسشنامه و روش تحلیل آن استفاده از مدل رگرسیونی بوده است. یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که ساختار سازمانی، حمایت مدیریت ارشد و حاکمیت شرکتی تأثیر معناداری بر عملکرد مالی شرکت‌ها دارد.

چاندراپالا و ناپکوا^{۱۵} (۲۰۱۳) مطالعه‌ای با عنوان عوامل مختص سازمان و عملکرد مالی شرکت‌ها در جمهوری چک را اجرا کردند. هدف اصلی آنها بررسی تأثیر عوامل داخلی در عملکرد مالی شرکت‌ها بوده است. این تحقیق یک مطالعه‌ی میدانی، کمی، توصیفی پیمایشی و کاربردی

¹¹- Das and Swain

¹²- Oner

¹³- Kangala Nakhima

¹⁴- Wachinga

¹⁵- Chandrapala and Knápková

بوده است که به صورت مقطعی اجرا شده است. آنها در این مطالعه ۹۷۴ شرکت را مورد بررسی قرار دادند. یافته های این تحقیق نشان می دهد که اندازه ی شرکت و گردش سرمایه تأثیر مثبت و معناداری بر عملکرد مالی شرکت ها دارند.

کریرا^{۱۶} (۲۰۱۳) پایان نامه ی کارشناسی ارشد خود را با عنوان ارزیابی عوامل سازمانی مؤثر بر عملکرد مالی گروه اکسس کنیا اجرا کرده است. این تحقیق نیز یک مطالعه ی کمی، کاربردی، میدانی و توصیفی پیمایشی بوده که به روش مقطعی اجرا شده است. ابزار گردآوری داده های آن پرسشنامه و نمونه ی آماری آن ۵۰ نفر از مدیران گروه اکسس در کنیا بوده اند. یافته های این تحقیق نشان می دهد که عوامل سازمانی بر عملکرد مالی گروه اکسس تأثیر معناداری دارد.

گاه و ریان^{۱۷} (۲۰۰۲) مطالعه ای با عنوان ظرفیت یادگیری، عوامل سازمانی و عملکرد شرکت را اجرا کردند. تحقیق آنها یک بررسی کمی، میدانی، توصیفی پیمایشی و کاربردی بوده که به صورت مقطعی اجرا شده است. ابزار گردآوری داده های آن پرسشنامه و نمونه ی آماری آن ۱۱۰ شرکت غیر تجاری بوده است. یافته های تحقیق آنها نشان می دهد که از میان عوامل سازمانی، سازماندهی و ساختار سازمانی ارتباط معناداری با عملکرد مالی دارد.

جدول ۱: خلاصه مرور ادبیات و پیشینه ی تحقیق

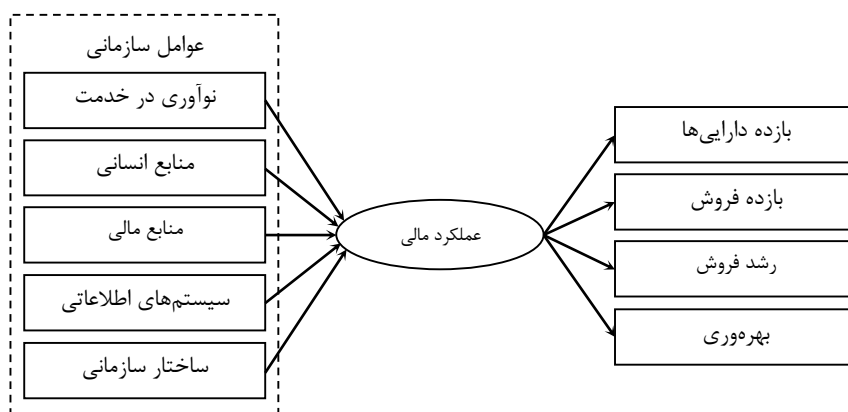
ردیف	نام محقق / محققین	نوع تحقیق	تعداد نمونه	ابزار	روش تحلیل	یافته های کلیدی
۱	محمدپور زرنندی و همکاران (۱۳۹۶)	توصیفی - پیمایشی	۱۰۸	پرسشنامه	SEM	تأثیر تغییر سازمانی و مؤلفه های آن بر عملکرد مالی
۲	بهبهانی (۱۳۹۵)	توصیفی - پیمایشی	۱۷۲	پرسشنامه	همبستگی پیرسون	تأثیر فعالیت های برون سپاری شده بر عملکرد مالی
۳	بیدی و همکاران (۱۳۹۴)	توصیفی - پیمایشی	۱۷۱	پرسشنامه	همبستگی پیرسون و رگرسیون	تأثیر رهبری تحول آفرین و مؤلفه های آن بر عملکرد مالی
۴	ضیایی بیگدلی و همکاران (۱۳۹۴)	توصیفی - پیمایشی	۹۰	پرسشنامه	مدل رگرسیونی	تأثیر بودجه ریزی عملیاتی، عوامل محیطی؛ عوامل ساختاری و عوامل انسانی بر عملکرد مالی
۵	رجب بیگی و همکاران (۱۳۹۱)	توصیفی - پیمایشی	۱۵۰	پرسشنامه	تحلیل عاملی اکتشافی	اهمیت یکسان هر چهار وجه مالی، مشتری، فرایندهای داخلی و یادگیری و رشد، برای دستیابی به برنامه راهبردی
۶	داس و سواين (۲۰۱۷)	طولی	۱۹۲	پرسشنامه	رگرسیون چندگانه	تأثیر عوامل سازمانی عملکرد مالی
۷	اونر و همکاران (۲۰۱۶)	آمیخته	۸۱	پرسشنامه	آمار توصیفی	تأثیر عوامل سازمانی عملکرد مالی
۸	کانگالانخیمما (۲۰۱۶)	توصیفی - پیمایشی	۱۰۰	پرسشنامه	همبستگی پیرسون و رگرسیون	تأثیر منابع انسانی و ساختار سازمانی بر عملکرد مالی
۹	واشینگا (۲۰۱۶)	توصیفی - پیمایشی	۳۶	پرسشنامه	مدل رگرسیونی	تأثیر ساختار سازمانی، حمایت مدیریت ارشد و حاکمیت شرکتی بر عملکرد مالی
۱۰	چاندراپالا و ناپکوا (۲۰۱۳)	توصیفی - پیمایشی	۹۷۴	پرسشنامه	همبستگی پیرسون و رگرسیون	تأثیر اندازه ی شرکت و گردش سرمایه بر عملکرد مالی
۱۱	کریرا (۲۰۱۳)	توصیفی - پیمایشی	۵۰	پرسشنامه	آمار توصیفی	تأثیر عوامل سازمانی عملکرد مالی
۱۲	گاه و ریان (۲۰۰۲)	توصیفی - پیمایشی	۱۱۰	پرسشنامه	همبستگی پیرسون	تأثیر سازماندهی و ساختار سازمانی بر عملکرد مالی

^{۱۶}- Kirira

^{۱۷}- Goh and Ryan

۳-۱- مدل مفهومی تحقیق

به منظور اندازه گیری عملکرد مالی و عوامل سازمانی، از الگوی فلیسیو و رودریگز (۲۰۱۵) بهره گرفته و مدل مفهومی تحقیق به شکل زیر در نظر گرفته شد:

نمودار ۱: مدل مفهومی تحقیق (برگرفته از: فلیسیو و رودریگز، ۲۰۱۵)

براساس این مدل، فرضیات تحقیق به شکل زیر برآورد شد:

- فرضیه ی اول: نوآوری در خدمت تأثیر معناداری بر عملکرد مالی شهرداری همدان دارد.
- فرضیه ی دوم: منابع انسانی تأثیر معناداری بر عملکرد مالی شهرداری همدان دارد.
- فرضیه ی سوم: منابع مالی تأثیر معناداری بر عملکرد مالی شهرداری همدان دارد.
- فرضیه ی چهارم: سیستم های اطلاعاتی تأثیر معناداری بر عملکرد مالی شهرداری همدان دارد.
- فرضیه ی پنجم: ساختار سازمانی تأثیر معناداری بر عملکرد مالی شهرداری همدان دارد.

۲- روش شناسی تحقیق

تحقیق پیش رو براساس هدف یک مطالعه ی کاربردی و از منظر استراتژی اجرا در دسته ی تحقیقات توصیفی - پیمایشی قرار می گیرد. رویکرد این بررسی کمی و در چارچوب زمان، مقطعی است. جامعه ی آماری آن، کلیه کارکنان شهرداری همدان به تعداد ۸۰۵ نفر می باشد که با بهره گیری از رابطه ی حجم نمونه به تعداد ۱۴۱ عضو برآورد گردید. در این رابطه N اندازه جامعه، $\frac{Z_{\alpha}^2}{2}$ مقدار آماره ی Z در سطح اطمینان ۰/۹۵ و خطای ۰/۰۵، آماره ی ϵ سطح دقت برآورد شده توسط محقق و σ^2 مقدار پیش برآورد واریانس می باشد (مؤمنی و فعال قیومی، ۱۳۸۹: ۲۱۸).

$$n = \frac{N \times \frac{Z_{\alpha}^2}{2} \times \sigma^2}{\epsilon^2(N-1) + \frac{Z_{\alpha}^2}{2} \times \sigma^2} = \frac{805 \times (1.96)^2 \times (.445)}{(.1)^2(805-1) + (1.96)^2 \times (.445)} = 141.15$$

برای انتخاب اعضای نمونه، از روش تصادفی طبقه ای با انتساب متناسب و بدون جایگذاری استفاده شد. شرح نمونه گیری در جدول زیر آمده است.

جدول ۲: جامعه ی آماری

شهرداری ها	تعداد	سهم در جامعه	تعداد در نمونه
ستاد	۳۸۱	۰/۴۷۳	۶۷
منطقه یک	۱۲۰	۰/۱۴۹	۲۱
منطقه دو	۱۰۷	۰/۱۳۳	۱۹
منطقه سه	۹۴	۰/۱۱۷	۱۶

منطقه چهار	۱۰۳	۰/۱۲۸	۱۸
مجموع	۸۰۵	۱	۱۴۱

برای گردآوری داده ها از ابزار پرسشنامه استفاده شد. بدین منظور پرسشنامه های با ۱۹ گویه طراحی گردید که گویه های یک تا ۱۵ عوامل سازمانی و گویه های ۱۶ تا ۱۹ عملکرد مالی را اندازه گیری می کند. برای ارزش گذاری آن از طیف پنج گزینه ای لیکرت استفاده شد که در آن عدد یک به گزینه ای کاملاً مخالفم و عدد پنج به گزینه ای کاملاً موافقم اختصاص یافت. جهت ارزیابی روایی آن، از روایی عاملی تأییدی و برای ارزیابی پایایی آن از ضرایب آلفای کرونباخ و پایایی مرکب بهره گرفته شد. نتایج ارزیابی روایی و پایایی ابزار تحقیق در جدول زیر آمده است:

جدول ۳: روایی و پایایی ابزار تحقیق

گویه‌ها	متغیرها	پایایی		روایی	
		ρ_c	α	AVE	FL
شماره ۱	تفویض اختیارات	۰/۸۴۴	۰/۷۲۲	۰/۶۴۳	۰/۷۷۵
شماره ۲					۰/۷۹۱
شماره ۳					۰/۸۳۸
شماره ۴	منابع انسانی	۰/۹۱۴	۰/۸۵۹	۰/۷۸۰	۰/۹۰۰
شماره ۵					۰/۸۸۹
شماره ۶					۰/۸۶۱
شماره ۷	منابع مالی	۰/۸۹۱	۰/۸۱۶	۰/۷۳۲	۰/۸۶۰
شماره ۸					۰/۸۹۱
شماره ۹					۰/۸۱۳
شماره ۱۰	سیستم‌های اطلاعاتی	۰/۸۵۲	۰/۷۴۴	۰/۶۵۸	۰/۷۷۹
شماره ۱۱					۰/۸۲۶
شماره ۱۲					۰/۸۲۹
شماره ۱۳	ساختار سازمانی	۰/۸۷۰	۰/۷۷۷	۰/۶۹۱	۰/۸۲۷
شماره ۱۴					۰/۸۳۶
شماره ۱۵					۰/۸۳۱
شماره ۱۶	عملکرد مالی	۰/۹۱۵	۰/۸۷۶	۰/۷۳۰	۰/۸۶۰
شماره ۱۷					۰/۸۸۷
شماره ۱۸					۰/۸۵۰
شماره ۱۹					۰/۸۱۹
آلفای کرونباخ: α		متوسط واریانس استخراج شده: AVE			

بررسی ها مؤید پایایی و روایی ابزار طراحی شده هستند. ضریب آلفای کرونباخ و پایایی مرکب نشان می دهد که ابزار از پایایی کافی برخوردار است. چرا که مقادیر آنها برای همه ی متغیرها بالاتر از ۰/۷ می باشد. همچنین مقادیر AVE و FL مؤید مناسب بودن روایی ابزار می باشد، زیرا مقدار آنها بیشتر از ۰/۵ می باشد.

۳- یافته های پژوهش

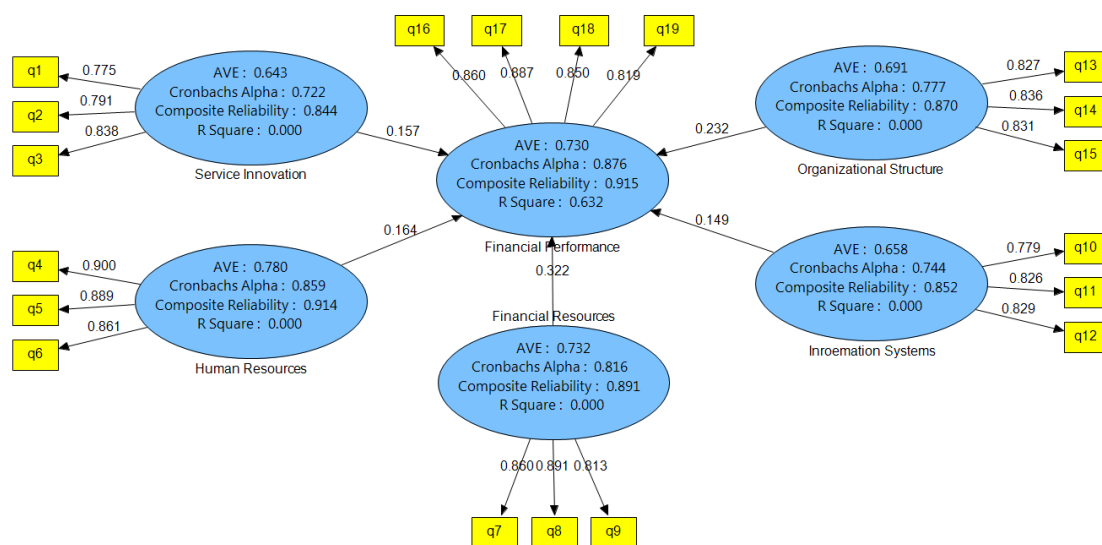
در مطالعه حاضر، ۱۴۱ نفر شرکت کردند. میانگین سن آنها ۳۴/۹۳ سال، نیمی از آنها کمتر از ۳۴ و نیم دیگر بیشتر از ۳۴ سال سن داشتند. جوان ترین آنها ۲۲ و مسن ترین شان ۵۲ ساله بوده اند. میانگین سنوات خدمت آنها ۱۰/۲۹ سال، کمترین سنوات خدمت یک سال و بیشترین آنها ۳۰ سال بوده است. ۱۵ نفر دارای مدرک تحصیلی دیپلم، ۲۳ نفر دارای تحصیلات کاردانی، ۷۱ نفر دارای تحصیلات کارشناسی،

۲۶ نفر کارشناسی ارشد و ۴ نفر در سطح دکتری بوده اند. ۴ نفر نیز به سؤال تحصیلات پاسخ نداند. پیش از آزمون فرضیات وضعیت توزیع به جهت نرمال بودن با بهره گیری از آزمون کلوموگروف اسمیرنوف، ارزیابی شد. نتیجه این آزمون در جدول زیر آمده است.

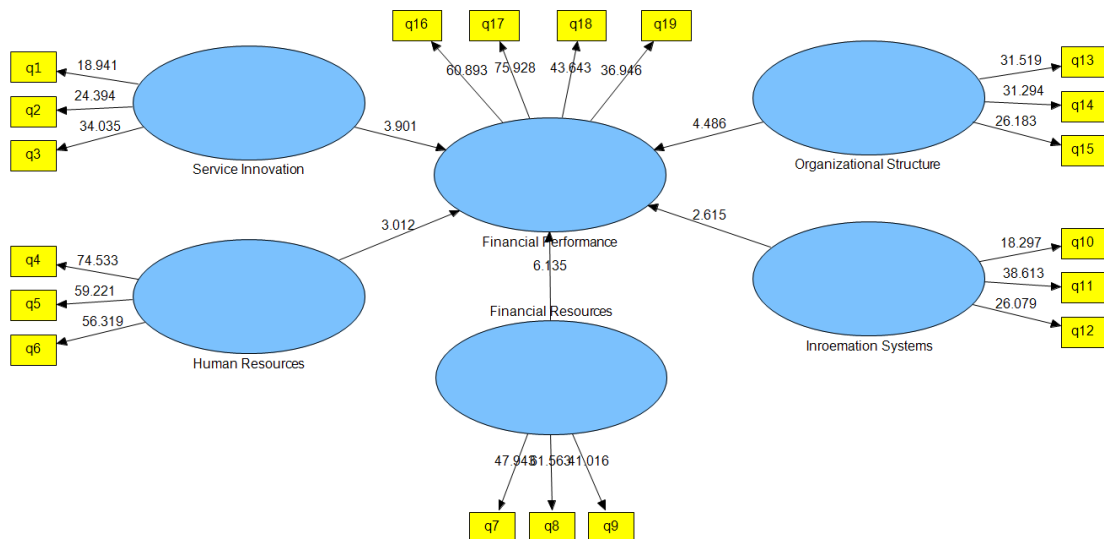
جدول ۴: ارزیابی نرمال بودن توزیع داده ها با آزمون کلوموگروف اسمیرنوف

متغیر	Z کلوموگروف-اسمیرنوف	سطح معناداری	وضعیت توزیع
نوآوری در خدمت	۱/۴۹	۰/۰۲۴	نرمال نیست
منابع انسانی	۱/۵۷۰	۰/۰۱۴	نرمال نیست
منابع مالی	۱/۴۸۹	۰/۰۲۴	نرمال نیست
سیستم های اطلاعاتی	۱/۷۶۴	۰/۰۰۴	نرمال نیست
ساختار سازمانی	۱/۸۳۳	۰/۰۰۲	نرمال نیست
عملکرد مالی	۱/۷۱۹	۰/۰۰۵	نرمال نیست

براساس نتایج جدول فوق، چون سطح معناداری درخصوص متغیرهای تحقیق کمتر از مقدار مفروض ۰/۰۵ است، شواهدی مبنی بر رد فرضیه H_0 وجود داشته، و نرمال بودن توزیع نمونه مورد مطالعه در خصوص این متغیرها پذیرفته نمی شود. مع الوصف از روش مدل سازی مسیری ساختاری یا حداقل مربعات جزئی که به نرمال بودن توزیع متغیرها حساسیت ندارد استفاده شد. این روش با استفاده از نرم افزار اسمارت پی. ال. اس^{۱۸} قابل اجرا می باشد. نمودارهای زیر مدل برآورد شده ی تحقیق را در حالت مقادیر استاندارد ضرایب مسیر و مقادیر معناداری تی، نشان می دهد.

نمودار ۲: برآورد ضرایب مسیر فرضیات تحقیق

نمودار ۳: برآورد مقدار T Values فرضیات تحقیق

اشکال فوق نشان می دهد که مقادیر t -value در همه ی مسیرها معنی دار است. به عبارت دیگر، همه ی فرضیات پذیرفته می شوند. جدول زیر ضرایب مسیر، اثر غیرمستقیم، اثر کل، مقادیر t -value، و نتیجه ی آزمون فرضیات تحقیق را نشان می دهد.

جدول ۵: مقدار t -value و ضریب مسیر فرضیات تحقیق

فرضیات	مسیرها	اثر مستقیم	اثر غیرمستقیم	اثر کل	R^2	t -value	نتیجه
فرضیه اول	نوآوری در خدمت ← عملکرد مالی	۰/۱۵۷	---	۰/۱۵۷	۰/۰۲۵	۳/۹۰۱	تأیید
فرضیه دوم	منابع انسانی ← عملکرد مالی	۰/۱۶۴	---	۰/۱۶۴	۰/۰۲۷	۳/۰۱۲	تأیید
فرضیه سوم	منابع مالی ← عملکرد مالی	۰/۳۲۲	---	۰/۳۲۲	۰/۱۰۴	۶/۱۳۵	تأیید
فرضیه چهارم	سیستم های اطلاعاتی ← عملکرد مالی	۰/۱۴۹	---	۰/۱۴۹	۰/۰۲۲	۲/۶۱۵	تأیید
فرضیه پنجم	ساختار سازمانی ← عملکرد مالی	۰/۲۳۲	---	۰/۲۳۲	۰/۰۵۴	۴/۴۸۶	تأیید

همان طور که از جدول فوق برمی آید، عوامل سازمانی متشکل از نوآوری در خدمت، منابع انسانی، منابع مالی، سیستم های اطلاعاتی و ساختار سازمانی دارای تأثیر معناداری بر عملکرد شهرداری همدان هستند. برای ارزیابی مدل در روش PLS ، توصیه شده است که در دو بخش مجزا مدل های بیرونی (مدل اندازه گیری) و مدل درونی (مدل ساختاری) مورد ارزیابی قرار گیرد. شاخص های توصیه شده برای ارزیابی مدل بیرونی یعنی آلفای کرونباخ، پایایی مرکب و متوسط واریانس تبیین شده (AVE) پیش تر ارزیابی و مورد تأیید واقع گردیدند. جهت بررسی کیفیت مدل درونی یا مدل ساختاری شاخص های R^2 و Q^2 استون - گایسر^{۱۹} و برای ارزیابی کیفیت کلی مدل شاخص های اشتراک، افزونگی و GOF توصیه شده است (آذر و همکاران، ۲۰۱۲: ۱۷۳). جدول زیر این مقادیر را نشان می دهد.

جدول ۶: شاخص های ارزیابی مدل درونی و کل مدل

متغیرها	R^2	Q^2	Com	Red	GOF
عملکرد مالی	۰/۶۳۱	۰/۶۴۴	۰/۷۲۹	۰/۲۴۸	۰/۶۷
منابع مالی	---	۰/۷۸۰	۰/۷۳۱	---	
منابع انسانی	---	۰/۷۳۱	۰/۷۸۰	---	
سیستم های اطلاعاتی	---	۰/۶۵۸	۰/۶۵۸	---	
ساختار سازمانی	---	۰/۶۹۱	۰/۶۹۱	---	
نوآوری در خدمت	---	۰/۴۴۸	۰/۶۴۲	---	

در جدول فوق مقدار R^2 برای متغیر وابسته ی تحقیق در سطح بزرگ قرار دارد. همچنین مقادیر Q^2 برای همه ی متغیرها بیشتر از صفر بوده، فلذا می توان چنین استنباط کرد که آنها قابلیت پیش بینی مناسبی دارند. همچنین مقدار شاخص GOF نیز حاکی از آن است که مدل برآورد شده، قابلیت پیش بینی مسیرها را تا ۶۷ درصد دارد.

بحث و نتیجه گیری

عملکرد مالی یک سازمان، واضح ترین جنبه ی عملکرد آن است و دستیابی به شناخت نسبت به عواملی که آن را تحت تأثیر قرار می دهند، از اهمیت وافری برخوردار است. مطالعه ی حاضر به دنبال بررسی نقش عوامل سازمانی در عملکرد مالی شهرداری همدان صورت گرفت. یافته های این مطالعه مؤید تأثیر معنادار همه ی عوامل سازمانی مشتمل بر نوآوری در خدمت، منابع انسانی، منابع مالی، سیستم های اطلاعاتی و ساختار سازمانی بر عملکرد مالی شهرداری همدان می باشد. این یافته ها با نتایج تحقیقات ضیایی بیگدلی و همکاران (۱۳۹۴)، داس و سواين (۲۰۱۷)، اونر و همکاران (۲۰۱۶)، کانگالانخیم (۲۰۱۶)، واشینگ (۲۰۱۶)، کریرا (۲۰۱۳) و گاه و ریان (۲۰۰۲) همخوانی داشته و آنها را تأیید می کند. بر اساس این یافته ها پیشنهاد می شود که مدیران و مسئولان شهرداری همدان توجه خاص و ویژه ای به عوامل سازمانی مبذول داشته و برای بهبود عملکرد مالی خود در جهت بهبود این دسته از عوامل تلاش کنند. پیشنهاد می شود در ارائه ی خدمات شهری جنبه های نوآورانه و نوین مد نظر واقع شود. همچنین توصیه می شود در جهت بهبود منابع انسانی موجود در شهرداری، همواره دوره های آموزشی ضمن خدمت و دوره های بازآموزی مهارت های لازم در شهرداری، برای کارکنان برگزار گردد. علاوه بر این، پیشنهاد می شود شهرداری همدان در جهت تأمین منابع مالی خود روش های مختلف و متعدد و نیز روش های نوین تأمین مالی را در دستور کار خود قرار دهد. به منظور بهبود سیستم های اطلاعاتی شهرداری همدان، توصیه می شود از سیستم های به روز و نوین نرم افزاری و سخت افزاری استفاده کنند. همچنین در راستای بهبود ساختار سازمانی شهرداری همدان، توصیه می شود ساختارسازی مجدد در این سازمان صورت گیرد به نحوی که ساختار به سوی ساختاری چابک و کارآ تغییر یابد. لازم است اشاره شود که در اجرای این تحقیق محقق با برخی از محدودیت ها مواجه بود. از جمله ای این موارد باید به فقدان ادبیات نظری منسجم و مدون در حوزه ی عملکرد مالی و عوامل سازمانی اشاره کرد. علاوه بر آن فقدان ابزار مکمل همچون مصاحبه در این تحقیق نتایج آن را متأثر ساخت. ای بسا با وجود چنین ابزارهای مکملی نتایجی نزدیک تر به واقعیت حاصل می شد. در انتها برای تحقیقات آینده پیشنهادات زیر ارائه می شود:

۱. بررسی نقش عوامل محیطی در عملکرد مالی
۲. بررسی تأثیر عدم اطمینان محیطی و پویایی های محیطی در عملکرد مالی
۳. بررسی نقش ظرفیت و انعطاف پذیری استراتژیک در عملکرد مالی
۴. بررسی نقش گرایش استراتژیک و قابلیت های بازاریابی در عملکرد مالی
۵. بررسی نقش اینرسی سازمانی و شدت کارآفرینی در عملکرد مالی

منابع و مراجع

- [۱] آذر، ع. غلامزاده، ر. قنوتی، م. (۱۳۹۱)، مدل سازی مسیری ساختاری در مدیریت، تهران: انتشارات نگاه دانش.
- [۲] ابراهیمزاده، عیسی. و کاظمی زاد، شمس اله. (۱۳۹۲)، سنجش میزان رضایتمندی و تمایل به مشارکت شهروندان در اجرای پروژه های زیربنایی شهرداری (مورد: شهرداری زاهدان)، جغرافیا و توسعه، دوره ۱۱، شماره ۳۰.
- [۳] بهبهانی، محسن. (۱۳۹۵)، بررسی رابطه بین اثربخشی فعالیت های برون سپاری شده و میزان عملکرد مالی شهرداری های استان سمنان (مطالعه موردی: شهرداری های شهرستان سمنان)، چهارمین کنفرانس ملی کارآفرینی و مدیریت کسب و کارهای دانش بنیان، بابل سر، دانشگاه جامع علمی کاربردی مازندران - شرکت پژوهشی طرود شمال، https://www.civilica.com/Paper-KNOWLEDGE04-KNOWLEDGE04_013.html
- [۴] بهشتی مارشک، خدیجه. (۱۳۹۶)، تأثیر حاکمیت شرکتی بر رابطه بین مسئولیت اجتماعی شرکت ها و عملکرد مالی با تأکید بر روابط سیاسی، فصلنامه مطالعات مدیریت و حسابداری، دوره ۳، شماره ۲، صص ۲۸۸-۲۹۸.
- [۵] بیدی، رضا. محمدی، مصطفی. عباسیان نهنه، سلمان. (۱۳۹۴)، بررسی نقش رهبری تحول آفرین بر عملکرد مالی مطالعه موردی شهرداری تهران، کنفرانس ملی هزاره سوم و علوم انسانی، شیراز، مرکز توسعه آموزش های نوین ایران (متانا)، https://www.civilica.com/Paper-NCTMH01-NCTMH01_578.html
- [۶] خداداد حسینی، ح. فتاحی، س. و الهی، ش. (۱۳۸۵) طراحی الگوی تأثیر فناوری اطلاعات بر سنجش های عملکرد مالی با رویکرد فراتحلیل. مجله بررسی های حسابداری و حسابرسی، شماره ۴۶، صفص ۸۳-۶۱.
- [۷] خواجهی، شکرالله. فتاحی نافچی، حسن. و قدیریان آرانی، محمدحسین. (۱۳۹۴)، رتبه بندی و ارزیابی عملکرد مالی شرکت های صنایع منتخب بورس اوراق بهادار تهران با استفاده از مدل ترکیبی فازی - AHP - ویکور؛ مطالعه موردی: شرکت های صنایع دارویی، فلزات اساسی و خودرو و قطعات، دانش حسابرسی، سال ۱۵، شماره ۶۰، صص ۴۶-۲۵.
- [۸] درینی، محمدولی. آقاجانی افروزی، علی اکبر. تابان، محمد. محمدی صالح، مرتضی. (۱۳۹۴)، مدلیابی عوامل داخلی مؤثر بر عملکرد شرکت های کوچک و متوسط، فصلنامه علمی - پژوهشی مطالعات مدیریت صنعتی، سال ۱۳، شماره ۳۶، صص ۹۴-۶۱.
- [۹] دفت، ریچارد. ال. (۱۳۸۹)، تئوری و طراحی سازمان، ترجمه ی علی پارسائیان و سید محمد اعرابی، جلد اول، تهران: انتشارات دفتر پژوهش های فرهنگی.
- [۱۰] رجب بیگی، مجتبی. هاشم نیا، شهرام. و طیبی طلوع، اصغر. (۱۳۹۱)، سنجش های ارزیابی عملکرد بر اساس رویکرد ارزیابی متوازن (مورد مطالعه: شهرداری کرج، فصلنامه اقتصاد و مدیریت شهری، شماره اول، صص ۸۱-۶۸.
- [۱۱] رضایی، ف. و عیسی زاده، خ. (۱۳۸۹)، نقش سرمایه فکری بر انعطاف پذیری و عملکرد مالی شرکت ها با در نظر گرفتن متغیر تأخیر زمانی. پژوهشنامه اقتصاد کسب و کار، سال اول، شماره دوم، ص ص ۷۱ تا ۷۱.
- [۱۲] صفایی قادیکلایی، عبد الحمید. و خلیلی، صابر. (۱۳۹۴)، ارزیابی عملکرد مالی شرکت های فعال در بورس اوراق بهادار تهران با بکارگیری فنون تصمیم گیری چند معیاره، پژوهشنامه ی مدیریت اجرایی، سال هفتم، شماره چهاردهم، صص ۷۱-۵۳.
- [۱۳] ضیائی بیگدلی، محمد تقی. کیماوردی، مهدیه. کیماوردی، هدیه. (۱۳۹۴)، بررسی تأثیر بودجه ریزی عملیاتی بر عملکرد مالی شهرداریها مطالعه موردی: شهرداریهای غرب استان مازندران، اولین کنفرانس بین المللی حسابداری و مدیریت در هزاره سوم، رشت، شرکت پیشگامان پژوهش های نوین، https://www.civilica.com/Paper-AMTM01-AMTM01_479.html
- [۱۴] طالقانی، محمد. (۱۳۸۲)، مهندسی و مدیریت اطلاعات، رشت: نشر کتیبه گیل.
- [۱۵] غلامی، احمد. (۱۳۸۹)، رابطه بین قابلیت شرکت های بیمه در به کارگیری مدیریت دانش با اثربخشی این شرکت ها، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبائی.
- [۱۶] محمدپور زرنندی، حسین. امیر کبیری، علیرضا. و عظیمی، حمیدرضا. (۱۳۹۶)، نقش تغییر سازمانی بر بهبود عملکرد مالی و اقتصادی سازمان ها (مطالعه موردی: بانک شهر)، فصلنامه علمی - پژوهشی اقتصاد و مدیریت شهری، دوره ۵، شماره ۲، صص ۱۲۵-۱۱۳.

- [۱۷] ملکی، سعید. منفرد، سجاد. و احمدی، رضا. (۱۳۹۴)، بررسی و تحلیل رابطه نماگرهای اجتماعی - اقتصادی با سنجش کیفیت عملکرد شهرداری از دیدگاه شهروندان (نمونه موردی: شهر ایلام)، فرهنگ ایلام، دوره ۱۶، شماره ۴۶ و ۴۷، صص ۲۱-۴۰.
- [۱۸] مؤمنی، م. فعال قیومی، ع. (۱۳۸۹). تحلیل های آماری با استفاده از SPSS، تهران: ویرایش سوم، نشر مؤلف.
- [۱۹] نصیرزاده، فرزانه. (۱۳۸۲)، بررسی میزان کاربرد برخی فن آوری های مدیریت مالی در شرکت های تحت پوشش دولت و شناسایی تنگناهای موجود، علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز، دوره ۱۹، شماره ۲، صص ۲۱-۴۰.
- [۲۰] نیکرفتار، طیبه. (۱۳۹۶)، اثر عملکردهای نوآوری، بازار و محصول بر عملکرد مالی در صنعت نساجی، علوم و فناوری نساجی و پوشاک، دوره جدید، شماره ۲، پیاپی ۱۸، صص ۳۷-۴۲.
- [21] Cascio, W. F. (1995). Human Resource. Productivity, Quality of work life, prifit, Second Edition, Mcgrow-Hill International Editions.
- [22] Chandrapala, P. and Knápková, A. (2013), Firm-specific factors and financial performance of firms in the Czech Republic, *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*, 61(7): 2183-2190.
- [23] Das, C.P. and Swain, R.K. (2017), Impact of Organizational Factors on Financial Performance, *Parikalpana - KIIT Journal of Management*, 13(2): 145-153.
- [24] Felício, J.A. and Rodrigues, R. (2015), Organizational factors and customers' motivation effect on insurance companies' performance, *Journal of Business Research*, 68(7): 1622-1629.
- [25] Goh, S.C. and Ryan, P.J. (2002), Learning Capability, Organization Factoers and Firm performance, Third European Conference on Organizational Knowledge, Learning and Capabilites, Athens, Greece.
- [26] Kangala Nakhima, F. (2016), Factors that Affect Financial Performance of Small and medium Enterprises in Kenya, Published Masters Thesis, United States international University Africa, Chandaria School of Business.
- [27] Kirira, R.N. (2013), An Assessment of Organizational Factors Influence the Financial Performance of Access Kenya Group, Published Masters Thesis, KCA University, Kenya.
- [28] Oner, N. Zengul, F.D. Ozaydin, B. Pallotta, R.A. and Weech-Maldonado, R. (2016), Organizational and Environmental Factors Associated with Hospital Financial Performance: A Systematic Review, *Journal of Health Care Finance*, 43(2): 14-37.
- [29] Rizov, M., & Croucher, R. (2008). Human resource management and performance in European firms. *Cambridge Journal of Economics*, 33(2), 253-272.
- [30] Solkhe, A., & Chaudhary, N. (2011). HRD climate and organizational performance with focus on job satisfaction as a correlate: Exploratory analysis. *Technia Journal of Management Studies*, 5(1), 47-63.
- [31] Wachinga, M.G. (2016), Organisational Factors Influencing Financial Performance Of Private Companies In Kenya: A Case Of KTDA Factories In Aberdare Ranges Regions, Published Masters Thesis, KCA University, Kenya.